٢٢ كانون اول ١٣١٠ | عدد ١٩٦ | سنه ٤ (دردنجی سنه)

رسم ملی غزته ١٣٠٧

بدل اشتراء
پوسته اجرتیله برابر)
سنه لکی ٥٠ غروش
آلتی آیلغی ٢٠ »
نسخه سی ١ غروشه

اداره خانه ومطبعه سی
استانبولده باب عالی جاده
سنده قره بت کتبخانه سی
درج ایدلجك اوراق اعاده
اولنماز .
باش محرری :
صالح ذکی

پنجشنبه کونلری نشر اولنور فیتی وارلری هفته لك غزته

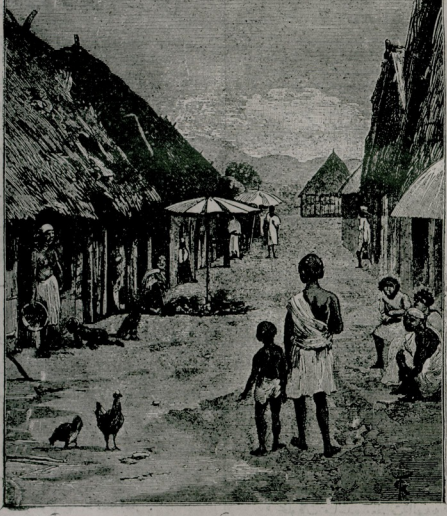

{ مادا غشقارده ، تاناریو ، تسمیه اولنان محلده برطریق }

شـواوچورتمك جمله‌ٔ محـسـتانتدن بری‌ده ایی طوتان کیمـه سـاعتده ۳ میل ٤،٨٢٧ مترو سرعتـله یورودیکی حالده هوا سـاکت‌یله اولـسه اوچورتمك هوایه ترفع ایتمه‌سیدر.

« بلوهیل » رصدخانه‌سنك بولندیغی یاماجك سطح بحردن اعتباراً ارتفاعی ٦٤٠ قدم ایدی. بدی اوچور. تمدن عبارت بردیزی ایله سنهٔ حاضره اغستوسنك ایلك کونی اك زیاده ارتفاعه وصول قابل اولمشـدر. مثلاترك حسـابتدن اوچورتمك یاماج سطحندن ۳،٥٤٠ قدمه یعنی ۱،۰۷۹ مترو ویاسطح بحردن ۱،۱۸۱ قدمه (یعنی ۱،۲۷٤ مترو یه) واصل اولدیغی آکلاشلمشدر.

اغستوسك دردنجی کونی بودیزیه قید حسـابایله مخصوص برترمومترو ربط اولنوب یاماجدن ٤۳۳ یعنی دکیزدن ٦۲۲ مترو ارتفاعده ترمومترو ارضك حرارتندن ٦ درجه ناقص بر درجهٔ حرارت ارائه ایتمشدر.

بوترمومترو آلتی اوچورتمدن مرکب بردیزی اوزرنده واوچنجی ایله دردنجی اوچورتملر بینلنده بولنیوردی.

تجار بدن موفقیت حصـولی اوچورتملرك بردقت واعتنای مخصوص ایله یاپلمـسنه متوقف اولدیغندن موضوع بحثمز اولان اوچورتمك دکنکلری‌ده بیاض صنوبر آغاجندن اعمال ایدلمش ایدی. دکنکلرك اوزو. نلی اوچورتملرك بویلرینه کوره بالطبع تخلف ایدوب بواوزونلقلرده تمامیله بری برینه مساوی دکلدر.

اوچورتملر اوزرینـه کرك کاغد کرك بز کرکیله. بیعوسده طاباتیقلی بز دها مرجحدر. یالکز کرك بزی کرك کاغدی یك کرکین براقیلیوب گوشك طورمه‌سنه دقت ایتملی.

نقطهٔ نظر برمـواوتسزلق حاصل اولورسـه بومـواو. تسزلغك صاغ ویاسولده بولنوشنه کوره اوراده مناسب برثقل حصوله کتیرلملی. استعمال اولنه‌جق ایپلر وسجیملر ایکیدن اولملی. چونکه ایپـك ایله برماده‌درکه ثقلنك حداصغری آلتنده طاباتیقلغك حداعظمی حائز بولنور.

طبقـات مرتفعه‌ده‌کی حرارت ایله هوای، نسبتی تضـییقك وحتی رطوبـتك درجاتی ضـبط وقیده مخصوص اولوب بارسده‌کی « ریشـار برادرلر » فابریقه‌سی معمولاتندن بولتان و « بلوهیل » رصد. خانه‌سی مأمورین فنیه‌سـندن موسیو « فرکوسـون » طرفندن تعدیل واصلاحنه چالیشلمقده. اولان ترمومترو آلتنك اکمال اولنمـسنه انتظار ایدیلیورکه « بلوهیل » رصدخانه‌سی هیئت فنیه‌سی بو آلت سایه‌سنده اك مرتفع طبقاتك احواله اطلاع ایدیله‌بیله‌جکی جزم واعتقادنده‌در.

غرائب فنیه

فرانسه‌ده کوکرت یاغمورلری

فرانسزجه رسائل موقوتهٔ فنیه‌دن برنده مطالعه اولنمشدر:

کچن ایلك بهاردە « پو — Pau » قصبه‌سنده اهالی بر صباح خانه‌لرك چاتیلرینی، صوقاقلری بر کوکرت یاغموریله مستور کورمه‌رك زیاده دوچار وله واستغراب اولمشلردر. صو بریکیتلری اورته‌سنده دخی کوکرت بیغینلری مشاهده‌اولنیوردی. اوندە بریده کوکرت طبقه‌لر ایکی سانتی مترو قالینلغنده ایدی. بونلردن ثخینلر طوپلانلدی. بونونلر تحلیل اولندقده کوکرت اولدیغی وحتی آق سفن محلولیله ممزوج کوکرتدەکی خاصه‌لری جامع بولندیغی آکلاشلمشدر.

شو خارقهٔ طبیعیه امید وانتظارك فوقنده اولەرق فرانسه حوالیٔ جنوبیه‌سـنك قسم اعظمنده « اوران » ایالتنك هر جهتنده وقوعه کلمشـدر. « تلسان » شهرنده دخی نیسانك اون بشنه طوغری برکون سیل کبی یاغمور یاغدقدن صوکره کلیتلی بر کوکرت دخی یاغمشـدر. فرانسه‌ده « هرولت » دینلین محلده نیسانك اون اوچنجی کونی صباحلین اورته‌لغی آلتون ساریسی رنکنده بردومان قابلامش وبودومان زائل اولدقده یرلر اوزرنده کوکرتلو بر توز مشـاهده اولنمشدر.

ینه نیسانك اون آلتنجی کونی «روقور» ده دخی کوکرت یاغمش ویولار اوزرنده ایسته‌نلدیکی قدر کوکرت طوپلانمشدر .

«اکس» قصبه‌سی جوارنده ینه اوتارمجده شدتلی بر صاغانقله برابر اولدقجه کلی کوکرت یاغمشدر .

بو جوار اهالیسندن بری یاغچیسنك یولارنده کوکردك اوچ ساتی مترو قالینلغنده بر طبقه تشکیل ایلدیکنی مشاهده ایلهمشدر .

بو کوکرت یاغموری برحکایه طرزنده افواه نامده دوران ایدیور . المزه کچن بر نمونه‌سندن آکلاشلدیغی اوزره بو کوکرت حقیقت حالده چچکلرك بر طلمی یعنی بر توزی اولوب بو توز شدتله هبوب ایدن روزکارلر انتاشنده چانر آغاچلرندن دوکولن توزه مشابه صاری برطلمی حاوی (سیلیسیل‌وکلسی ـ Cilico-calcaire) بر توزدر .

بو خارقهٔ طبیعیه مختلف شکل وصورتلرده اولهرق ذاتاً پك چوق دفعه‌لر ظهور ایتمش وکاه کوکرت ، کاه قان ، کاه قابلومنه وقورباغه یاورولری وحتی بعضاً کوچوك قوشلر یاغدیغی کورولوب ایشیدلمشدر ، شو خوارق طبیعیهٔ مختلفه‌یی حصوله کتیرن سبب هپ بردر ، یعنی بر قاصیرغه ویا بر خورطوم تصادف ایتدیکی محللردهکی توزی ، پاپراقلری، حیوانلری دائرهٔ حکم وتاثیری داخلنه آلوب هوایه اصعاد وارتفاعات عظیمیه ارتقا ایتدرمش ، بعده اشبو مواد هوای نسیمیده‌کی جریانلره طوتولوب یاغمورلرده یونلری آشاغیه اینمدیکندن نقطهٔ حرکتلرندن بك اوزاق مسافه‌لره دوشمشدر . حتی کچن نیسانك بدنجی کونی «قلروه» نام محله قورومش پاپراقلر یاغمرق یاریم ساعت قدر هوا قارارمش وبرلر پاپراقلرله مستور اولمشدر. نیسانك اون دردنجی کونی‌ده شویاغمور «یونقاره» ده وقوعه کلمشدر . شو حالاتك اسباب ظهوری بروجه محرردر . لکن هوادن یقتهً کوکرت ، قورباغه، پاپراق یاغمسی ینه انسانی دوچار تعجب واستغراب ایتمکدن خالی قالماز .

جغرافیا

مداغشقار جزیره‌سی

بحر محیط هندی آطه‌لرندن اولوب اوسترالیا قطعه‌سی ایله (بوغازی) جزیره‌سندن صوکره کرهٔ ارضده‌کی آطه‌لرك اك جسیمی بولنان «مداغشقار» جزیره‌سی آفریقانك ساحل شرقیه‌سندن «موزامبیق» قنالی ایله تفریق اولنمشدر .

جزیره‌نك طولی ١,٤٠٠ کیلومترو زاده‌سنده اولوب مساحهٔ سطحیه‌سی جمعاً ٦٩١,٩٠٠ کیلومترو مربعده واهالیسی التی یدی میلیون مقدارنده‌در . قسم وسطیسنده « آنقوا » نامنده واسع یایلانی تشکیل ایدن برسلسلهٔ مرتفعهٔ جبال جزیره‌یی شمالدن جنوبه طوغری طولاشه‌رق صولرینی بحر محیط هندی ایله موزامبیق قنالی یننده تقسیم ایدرکه اك مهم انهاری شولردر : غرب ساحلنده : «سنت اوکوستن» نهری ، «بتسبوقا» ایله توابعدن «هیوبا» نهری ، «مانفوق» و «آنفوتاب» نهرلری .

شرق ساحلنده : «آنتونتزیل» کورفزینه دوکولن «تامبوتو» ، «مسانانغورو» ، ویا «مونفارو» ، «ایودردو» ، «مانانزاری» ، و «مانانغارا» نهرلری.

باشلیجه کولدرده : «آنتسانا» ، «رابیدرانو» ، و «ایما» نامنده‌کی کوللردر .

جزیره‌نك اك شمالی نقطه‌سی اولان «آمبر» برونی طولاشلدقدن وغرب جهتنه توجیه وجههٔ عزیمت اولندقدن صوکره اك زیاده جالب اهمیت اولان عارضه‌لر شولردر : «نوسعار میتسیو» و «نوسعاره» آطه‌لری، «ناوندا» ، «مازامبا» و «بومبه‌توق» کورفزلری ، «سنت آندره» ، «سن‌ده‌نسان» ، برونلری ، «سن اوکوسته» لیمانی ، وجزیره‌نك منتهای جنوبنده‌کی «سنت مادی» برونی ، «سنت‌لوس» لیمانی و «سنت ماری» جزیره‌سی و «آنتونتزیل» لیمانی و «دیه‌غوسو آرمز»